

Maarten Praamstra

De tuin als publieke ruimte

Maarten Praamstra is sinds 2009 betrokken bij Dichters in de Prinsentuin en bezoekt het festival sinds 2003. Naast Dichters in de Prinsentuin werkt hij ook voor de andere twee festivals die de Stichting Literaire Activiteiten Groningen (SLAG) organiseert. De twintigste editie van Dichters in de Prinsentuin zal plaatsvinden van 14 tot en met 16 juli 2017. Meer informatie staat op www.dichtersindeprinsentuin.nl

Een poëziefestival organiseren in een openbaar toegankelijke tuin levert verrassingen op. Je werkt samen met een redactie een jaar aan een programma, je bezoekt optredens op festivals van collega's, verstuurt de persberichten, routebeschrijvingen en uitnodigingen en als het publiek eenmaal zit en luistert, schreeuwt er iemand doorheen. Dat gebeurde in 2009 bij 'mijn' eerste editie van Dichters in de Prinsentuin. Na het eerste gedicht en het daarop volgende applaus, klonk er van achter uit de tuin duidelijk hoorbaar "Hou je bek!", een gedicht later werd het "Ja, heel mooi en hou nou godverdomme je bek!"

Blijkbaar heeft de man die z'n roes uitsliep indruk gemaakt want ik herinner me hem en z'n paraplu, waarmee hij een collega in de buik wilde prikken, nog goed. Welke dichter er optrad? Ik kan het niet meer achterhalen. Het programma van die 30e juli heb ik nog, maar ik weet ook dat we op het laatste moment nog het schema moesten aanpassen. Misschien scheelde het ook dat de dichter en het publiek zich helemaal niet druk maakten om de ordeverstoorder.

Nu was deze man een uitzondering, maar hij staat wel een beetje voor de kracht van Dichters in de Prinsentuin: de tuin is namelijk het podium, het decor en bovenal het festival zelf. De tuin werd in 1626 door de toenmalige stadhouder aangelegd in de binnenstad van Groningen en werd in de jaren dertig van de vorige eeuw gerestaureerd. Zo'n zestig jaar later bedacht de jonge dichter Tsead Bruinja dat het een goede plek was voor een bundelpresentatie en na de start in 1998 vond het festival elk jaar plaats.

De opzet van het programma is al die jaren maar weinig veranderd. Op het centrale theeveld dragen dichters voor en na een aantal voordrachten trekken het publiek en de dichters de loofgangen in. Deze berceaus waren bestemd voor dames van adel. Door de heggen met elkaar te verbinden werd er een tunnel gecreëerd en konden ze

buiten wandelen zonder bruin te worden, dat was namelijk iets voor boeren. De openingen in deze heg vormen tijdens het festival de podia voor de dichters en de toehoorders bepalen zelf hoelang ze bij iemand blijven luisteren. Dat levert intieme voordrachten op, en mooie eerste kennismakingen: publiek dat kennis maakt met jonge dichters én toeristen die denken een monumentale tuin te bezoeken en ontdekken hoe mooi poëzie is.

De benodigdheden die we als organisatoren meesleepten pasten vaak in de kofferbak van een auto (tegenwoordig is het een busje). We gebruiken nog steeds bijna geen decorstukken. Een enkele microfoon volstaat, klapstoeltjes zijn fijn en de technicus zit graag droog onder een witte partytent die volgens mij net zo oud is als het festival zelf. Een banner bij de ingang en een grote poster volstaan. Het theeveld met de kruidentuin en bovenal de loofgangen voldoen als podium en decor.

Dat Dichters in de Prinsentuin plaatsvindt in de publieke ruimte en vrij toegankelijk is maakt het festival tot een

speeltuim voor ons als organisatoren.

We verwelkomen een publiek dat zich wil laten verrassen door werk van nieuwe dichters en mensen worden verrast doordat ze opeens in een festival terecht komen. Het zorgt er ook voor dat we van een bruidspaar de vraag kregen of het tijdens het festival wel mogelijk is om huwelijksfoto's in de tuin te maken en dat enthousiaste fans willen weten in welk gedeelte van de loofgangen Joke van Leeuwen optreedt. Afgelopen jaar vroeg een dichter zelfs zijn vriendin ten huwelijk tijdens zijn voordracht. Dat er daarna een militante feministe de aanstaande bruid toesprak (ze had ja gezegd) en adviseerde dat ze zich niet moest laten overbluffen en nog terug kon krabbelen, maakte het voor ons helemaal compleet.

Als organisatie kan je natuurlijk veel sturen. Je bepaalt wie wanneer voordraagt en de volgorde en tijden, maar de interactie tussen bezoekers, dichters en de tuin moeten we vooral loslaten, dat levert mooie verhalen op. ■